

Sygn. akt VII U 439/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 lutego 2017 r.

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Marcin Winczewski
Protokolant:	sekr. sądowy Małgorzata Pakulska

po rozpoznaniu w dniu 28 lutego 2017 r. w Bydgoszczy

sprawy Z. Z.

przeciwko Wojewódzkiemu Zespołowi do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w B.

o ustalenie stopnia niepełnosprawności

w związku z orzeczeniem Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w B.

z dnia 12 marca 2016 r. nr (...)

zmienia zaskarżone orzeczenie w ten sposób, że ustala, iż niepełnosprawność Z. Z. powstała przed ukończeniem przez nią 21 roku życia, tj. od 1959 roku.

SSR Marcin Winczewski

Sygn. akt VII U 439/16

UZASADNIENIE

Z. Z. wniosła odwołanie od orzeczenia Wojewódzkiego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w B. z dnia 12 marca 2016 r., którym co do zasady utrzymano w mocy orzeczenie (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w I. z dnia 30 lipca 2014 r. Zmieniono je wyłącznie w zakresie symbolu niepełnosprawności oraz ustalenia, iż jest ono wydane na stałe. W uzasadnieniu wskazała, że w dzieciństwie, mając 9 lat uległa wypadkowi, w wyniku którego wystąpiła u niej ślepotą oka lewego i od tego momentu występuje też niepełnosprawność.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ wniósł o jego oddalenie. Wskazał, iż zakres naruszonej sprawności organizmu Z. Z. spowodowany chorobą układu ruchu, zespołem metabolicznym, powoduje częściową zależność od otoczenia. Nie stwierdzono utraty zdolności do zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych, w stopniu uzasadniającym konieczność stałej lub długotrwałej opieki i pomocy. Zaleca się zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze, korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia. Zgodnie z kryteriami ustawowymi, ubezpieczona kwalifikuje się do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności. Podstawą do uznania niepełnosprawności z uwagi na chorobę narządu wzroku mogą być choroby wrodzone lub nabyte, powodujące ograniczenie jego sprawności, prowadzące do obniżenia ostrości wzroku w oku lepszym do 0,3 według Snellena, po

wyrównaniu wady wzroku szklami korekcyjnymi lub ograniczenie pola widzenia do przestrzeni zawartej w granicach 30 stopni. Jednocześnie, przy zachowaniu widzenia oka prawego, nie spełnia tych kryteriów.

W toku rozprawy w dniu 28 lutego 2017 r. (k. 57) odwołująca oświadczyła, iż domaga się zmiany zaskarżonej decyzji włącznie w zakresie daty powstania niepełnosprawności.

Sąd ustalił, co następuje:

Z. Z. zwróciła się po raz pierwszy o ustalenie stopnia niepełnosprawności wnioskiem z dnia 18 grudnia 2015 r. Orzeczeniem (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w I. z dnia 12 stycznia 2016 r. została uznana za osobę niepełnosprawną w stopniu umiarkowanym w okresie od 18 grudnia 2015 r. do 31 stycznia 2018 r., przy czym wskazano, iż nie da się ustalić, od jakiej daty istnieje niepełnosprawność. Na skutek odwołania od tej decyzji, Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o niepełnosprawności w B., orzeczeniem z dnia 12 marca 2016 r. uchylił orzeczenie organu pierwszej instancji wyłącznie w zakresie symboli niepełnosprawności (określając je na 11-I, 05-R) i ustalenia, że orzeczenie wydaje się na stałe, a w pozostałym zakresie utrzymał je w mocy.

(okoliczności bezsporne, a ponadto dowód: wniosek o wydanie orzeczenia z dnia 18 grudnia 2015 r., orzeczenia Wojewódzkiego i (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności – akta (...))

U wnioskodawczynie występują: ślepotą pourazowa oka lewego; cukrzyca typu II, leczona intensywną insulinoterapią, powikłana polineuropatią cukrzycową i retinopatią, niewyrównana metabolicznie, o stabilnym przebiegu; zmiany zwyrodnieniowe wielostawowe; deficyt funkcji stawów biodrowych i kręgosłupa lędźwiowego; otyłość.

Z. Z., urodzona dnia (...) w I., jest osobą o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności na stałe. W okresie od 28 marca 1959 r. przebywała w Klinice (...) w G., z powodu rany rogówki, z wypadnięciem tęczówki oka lewego. Od tego czasu utrzymuje się u niej ślepotą oka lewego, a oko prawe ma obniżoną ostrość widzenia. Niepełnosprawność ubezpieczonej powstała więc w 1959 r., tj. przed ukończeniem przezeń 21 roku życia.

(dowód: dokumentacja medyczna, w tym zwłaszcza zaświadczenie Kliniki (...) w G. z dnia 31 marca 1959 r. – akta (...); opinia zespołu biegłych sądowych z dnia 23 maja 2016 r. wraz z wywiadem i badaniem przedmiotowym – k. 12-13; opinia biegłego sądowego okulisty A. Z. z dnia 12 sierpnia 2016 r. – k. 33 oraz opinia uzupełniająca z dnia 20 grudnia 2016 r. – k. 49)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy i aktach (...), których prawdziwości i wiarygodności strony nie kwestionowały w toku procesu, a także na podstawie opinii biegłych sądowych.

Dowód z opinii biegłych, jak podkreśla się w orzecznictwie, podlega ocenie Sądu przy zastosowaniu art. 233 § 1 k.p.c., na podstawie właściwych dla jej przedmiotu kryteriów zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażonych w niej wniosków (zob. uzasadnienie postanowienia SN z dnia 7 listopada 2000 r., I CKN 1170/98, OSNC 2001/4/64; uzasadnienie wyroku SN z dnia 15 listopada 2002 r., V CKN 1354/00, Lex nr 77046). Biorąc pod uwagę przedstawione kryteria należy stwierdzić, że przeprowadzone dowody z opinii zespołu biegłych sądowych są w pełni przydatne dla ustalenia stanu faktycznego sprawy. Biegli wydali swe opinie po gruntownej analizie akt sprawy, uwzględniając całą dostępną dokumentację lekarską i wywiad z odwołującą, a przede wszystkim dokonali badania przedmiotowego. Wnioski opinii omówiono szeroko, sformułowane zostały one w sposób jasny i precyzyjny, a końcowe stanowisko zostało szczegółowo, przekonująco i logicznie uzasadnione. Przedstawione konkluzje są kategoryczne, a ich uzasadnienie przedstawione zostało w sposób przystępny i zrozumiały. Biegli są doświadczonym specjalistami z dziedzin medycyny, które odpowiadały schorzeniom wnioskodawczynie, a poziom ich wiedzy i sposób umotywwowania orzeczenia powoduje, iż Sąd uznaje przeprowadzone w sprawie opinie za w pełni trafne.

Należy także podnieść, iż stosownie do art. 286 k.p.c. Sąd może zażądać ustnego wyjaśnienia opinii złożonej na piśmie, może też w razie potrzeby zażądać dodatkowej opinii od tych samych lub innych biegłych. Tak w piśmiennictwie jak i w judykaturze wskazuje się, że nie ma dowolności w powoływaniu kolejnych biegłych, a u podstaw takiej decyzji leżeć powinny racjonalne argumenty takie np. jak niejasność, niezupełność czy sprzeczności występujące w opiniach (por. np. T. Ereciński [w:] Komentarz do Kodeksu postępowania cywilnego, tom I, Warszawa 2002, str. 567-568; czy wyroki SN z dnia 24 czerwca 2008 r., I UK 373/07, Lex nr 496398; z dnia 1 września 2009 r., I PK 83/09, Lex nr 550988; z dnia 16 września 2009 r., I UK 102/09, Lex nr 537027). Należy przyjąć, że wykazywanie okoliczności uzasadniających powołanie opinii uzupełniającej, czy kolejnego biegłego pozostaje w gestii strony. To właśnie strona winna wykazać się niezbędną aktywnością i wykazać błędy, sprzeczności lub inne wady w opiniach biegłych, które dyskwalifikują istniejące opinie, ewentualnie uzasadniają powołanie opinii dodatkowych. Takich okoliczności strony w toku postępowania nie przedstawiły. W tej sytuacji opinie należało uznać za w pełni wiarygodne, co z kolei pozwoliło Sądowi Rejonowemu na dokonanie powyższych ustaleń co do daty powstania niepełnosprawności.

Na marginesie dotychczasowych rozważań, Sąd wskazuje, że jak to zostało wyjaśnione w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 1974 r., (II CR 817/73; Lex nr 7404), do dowodu z opinii biegłego nie mogą mieć zastosowania wszystkie zasady prowadzenia dowodów, a w szczególności art. 217 § 1 k.p.c. Jeżeli więc Sąd uzyskał od biegłych wiadomości specjalne niezbędne do merytorycznego i prawidłowego orzekania, to nie ma potrzeby żądania ponowienia lub uzupełnienia tego dowodu (por. wyroki SN z dnia 10 września 1999 r., II UKN 96/99, OSNAPiUS 2000/23/869; z dnia 6 marca 1997 r., II UKN 23/97, OSNAPiUS 1997/23/476; z dnia 21 maja 1997 r., II UKN 131/97, OSNAPiUS 1998/3/100; z dnia 18 września 1997 r., II UKN 260/97, OSNAPiUS 1998/13/408). Specyfika dowodu z opinii biegłego polega m.in. na tym, że jeżeli taki dowód już został przez sąd dopuszczony, to stosownie do treści art. 286 k.p.c. opinii kolejnego biegłego można żądać jedynie "w razie potrzeby". Potrzeba taka nie może być jedynie wynikiem niezadowolenia strony z niekorzystnego dla niej wydzwiku konkluzji opinii. W innym wypadku bowiem sąd byłby zobligowany do uwzględniania kolejnych wniosków strony dopóty, dopóki nie złożona zostałaby opinia w pełni ją zadowolająca, co jest niedopuszczalne (tak SA w Katowicach w wyroku z dnia 23 kwietnia 2014 r., I ACa 71/14, Lex nr 1466798; por. także: wyroki SN z dnia 10 stycznia 2002 r., II CKN 639/99, Lex nr 53135.; z dnia 17 grudnia 1999 r., II UKN 273/99, OSNP 2001/8/284 i z dnia 18 października 2001 r., IV CKN 478/00 Lex nr 52795).

Podkreślenia wymaga, iż w niniejszej sprawie wnioskodawczyni nie kwestionowała ustalonego przez pozwanego organ umiarkowanego stopnia niepełnosprawności na stałe, nie zgadzając się wyłącznie co do powstania niepełnosprawności, której według pozwanego organu, nie da się ustalić. W tym kontekście trzeba wskazać, iż poza sporem pozostawało, na co wskazywali także biegli sędziowie, iż Z. Z. uległa w 1959 r. wypadkowi, w wyniku którego doznała urazu drążącego oka lewego, z powikłanym zapaleniem wewnątrzgałkowym. W jego wyniku oko to jest od tego momentu ślepe, z brakiem poczucia światła. Z dokumentacji uzyskanej w związku z tym wypadkiem wynika, na co trafnie zwróciła uwagę biegła sądowa okulista A. Z., iż już wtedy można było mówić o niepełnosprawności, skoro u 9-letniego dziecka stwierdzono ślepotę jednego oka. Całkowicie bez znaczenia pozostawać musi w tej sytuacji fakt, iż wniosek o przyznanie stopnia niepełnosprawności ubezpieczona założyła dopiero w grudniu 2015 r.

Stosownie do art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (j.t.: Dz. U. z 2015 r., poz. 144), zasiłek pielęgnacyjny przysługuje także osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia. Zgodnie natomiast z § 14 ust. 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. (Dz. U. nr 139, poz. 1328 ze zm.), datę lub okres powstania niepełnosprawności osoby zainteresowanej ustala się na podstawie przebiegu schorzenia, dokumentacji medycznej lub orzeczeń o inwalidztwie, niezdolności do pracy, wydanych przez organy na podstawie przepisów odrębnych. Biorąc pod uwagę te okoliczności i podzielając w pełni opinie biegłych sądowych, należało dojść do przekonania, iż pozwany organ w sposób nieprawidłowy ustalił, iż nie da się ustalić daty lub choćby okresu powstania niepełnosprawności u Z. Z., co niewątpliwie miało miejsce już w 1959 r., a więc przed ukończeniem przez nią 21 roku życia.

Z uwagi na powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

SSR Marcin Winczewski